

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

3. Causa reprobationis, secundum considerationem absolutam, est massa damnationis sive peccatum originale, & quo sensu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

arguerit, qui Deum circa omnes proflus, etiam illos qui pereunt, talem voluntatem habuisse sentirent. Qua de re, cum late alibi disertum sit, non est hic iterum dicendi locus. Nam inde utcumque intelligitur, talem voluntatem generalem, fuisse Massiliensium basim, ex qua ipsi media omnibus hominibus sufficientia largiti sunt & consequentissime, nullam predestinationem electorum, nisi in provisione futurorum, fabricarunt.

Secundo videt, hominum liberandorum predestinatione, siue ad gratiam, siue ad gloriam, mere gratuitam esse debuisse, atque ita omnem provisionem operis aut voluntatis antecedere. Nam & ipsa opera & voluntas bona, quae quis previsa esse vellet, per adiutorium efficax, non solum sine quo velle non posset, sed quod ipsum velle tribuit, & liberaliter donandum, & proinde predestinandum est.

Tertio videt, hoc ipso quo Deus non omnes, sed certos tantum & peculiariter selectos ex perditione seu damnatione quam incurterant, liberandos esse decrevit, & illis solis beneficia liberationis danda preparavit, iam ceteros exclusos esse, & negativè reprobatos. Hoc enim nihil est aliud, quam eos hoc ipso non esse predestinatos, ut per talia liberationis beneficia à damnatione liberètur.

Videt quartò, hoc ipso quoque reliquos qui sic ab illo numero liberandorum beatissimo seclusi sunt & negativè reprobati, etiam positivè reprobatos dici posse. Non enim sic preteriti sunt à Deo, ut quodammodo manserit voluntas ejus de ipsorum salute vel perditione suspensa; sed sic ut fuerit voluntas fixa, eos relinquendi in isto statu, ex quo ceteros liberare statuebat. Ille autem citra dubium perditionis ac damnationis est status.

Lib. de corp. & grat. c. 7.

Lib. de dono perf. c. 17.

Vnde Augustinus: *Non sunt ab illa consensione discreti quam constat esse damnatam.* Et in alio loco, cum definitionem predestinationis sanctorum dixisset esse preparationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, scilicet à perditione, quicumque liberantur, statim adjicit: *Ceteri autem, ubi, nisi in massa perditio-*

nia iusto divino iudicio relinquuntur? Hoc ipso igitur quo relinquuntur in statu damnationis, positivè quoque reprobati sunt, quia Deus non solum eos non vult liberare, sed etiam positivè vult in damnatione relinquere, quia *ira Dei manet super eos*, ex qua praeter ipsos eos nemo liberare potest. Quod si verò statueremus, ut multi recentiores faciunt, predestinationem hominū gratuitā ad meritum & primum, ante provisionem ullius operis ex puro Dei beneplacito factam esse, antequam massa hominum peccato infecta praesciatur, iam facile esset intelligere, quo pacto quibusdam electis ad gratiam & gloriam, ceteri tantum negativè, in hoc signo rationis, nondum positivè reprobati dicerentur. Nihil enim adhuc tum in isto signo rationis praevixisse ponitur Deus, quod positivam reprobationem, seu decretum damnationis inferendè provocasse censetur. Porro ista positiva reprobatio non sic intelligenda est, quasi Deus hoc ipso quo quosdam liberandos ad aeternam vitam eligit, ceteros positivè ad poenas omnes sensus quas in inferno re ipsa pro peccatis omnibus passuri sunt, reprobando damnaverit. Hoc enim decretum, sine dubio, posterius est & omnium futurorum peccatorum, ipsiusque mortis in peccatis praesupponit praescientiam; sed ita potius, ut hoc ipso ceteros praeteritos positivè voluerit excludere dumtaxat ab aeterna vita, quae est in regno suo: seu, quod idem est, positivè noluerit eos à toto statu perditionis in quo eos jacere videt, hoc est, finaliter à perditione liberare. Quod sane non est aliud, quam velle damnare, quatenus exclusio à vita aeterna & regno Dei, gravissima creaturae rationalis est damnatio.

Tandem verò, quia peccatum istud non solum exclusionem à Dei regno meruit, sed etiam alias etiam sensibiles & intelligibiles poenas, neque omnes, quos à regno suo reprobaverit, cum isto solo damnatae originis peccato ex hac vita discessuros videt, cum eos in peccatis mortuos esse praeviderit, decretoria damnationis totalis sententia aeternis supplicis addicuntur.

CAPVT TERTIVM

Causa reprobationis, secundum considerationem absolutam, est massa damnationis siue peccatum originale, & quo sensu.

EX isto reprobationis hominum lapsorum ordine, non est etiam operosum questionem de causa reprobationis & ejus effectibus definire. Et causa quidem, ut apertius constare possit, tollenda est primum ambiguitas, quid nomine reprobationis intelligatur. Distinguunt igitur plerique recentiores reprobationem, ut iam recingimus, in negativam & positivam. Negativa est eis, pura omni lio predestinationis gratuita. Positiva in actu positivo sita est quo Deus aliquem tanquam indignum predestinatione

à regno caelorum, excludit. Ex utroque vero causa loqui possumus vel absolute, cur alii qui reprobentur, vel comparatim, cur hic praeter illo cuius pars causa est, reprobetur. Itaque, primo modo de reprobatione loquendo, qui putant homines & Angelos quosdam gratuita Dei voluntate ad regnum Dei & efficacy in gratiam predestinatos esse, & ceteros praeter terminos ante quosdam meritorum praescientiam, nullam istius reprobationis negativam, seu non predestinationis causam, ex parte hominis esse dicunt, sed solum liberam voluntatem

talem

tatem Dei, qui distribuat bona sua sicut vult. Positiva vero reprobationis causam dicunt esse, prævisum peccatum, quo creatura indicatur indigna & regno & gratia Dei. Sed iuxta doctrinam S. Augustini facile ex iis quæ diximus animadvertitur, nullam respectu Angelorum aut hominum negativam reprobationem esse fabricandam. Nam si statum in quo utriusque conditi sunt, respicias, neutri ante prævisa merita prædestinati, neutri negativè reprobati; nisi hoc ipso etiam beatos Angelos negativè reprobatos, hoc est, non prædestinatos dicere velis, quæ non est mens eorum qui negativam reprobationem in medium protulere: si vero statum reprobationis ex quo liberandum est genus humanum (unde proprie hominum prædestinatio & reprobatio incipit) jam hoc ipso, ut diximus, quo quis à Deo, alios liberandos prædestinante, præteritur, etiam velut indignus reicitur, & proinde positivè reprobatur. Vnde in S. Augustini doctrina, etsi recte dici possit, aliquos non esse prædestinatos, nullus tamen istius negativæ reprobationis est usus; quia semper ei, in omni signo divinæ rationis, positiva conjuncta est, propter conditionem obiecti seu personæ, super quam utralibet cadit. Secundum hoc igitur non est obsecrum, quid de causa reprobationis positiva dicendum sit. Nam si de illa loquamur, qua Deus in eo signo, quo aliquos à perditione liberandos elegit, ceteros tanquam indignos liberatione, vult in perditione relinquere, & ab æterna vita excludere; verà reprobationis istius causa est, peccatum originale, quo periisse & damnationem istiusmodi meruisse prævidentur. Quod conveniētissime in Augustini principia quadrare, vel inde patet, quia ex mente ipsius, Angelorum & hominum in innocentia statu, prorsus eadem fuisset prædestinationis & reprobationis ratio; ita videlicet, ut unusquisque ex prævisione meriti ac demeriti fuisset prædestinatus ac reprobatus, quemadmodum re ipsa in Angelis factum est. Quapropter si Deus universum genus humanum in illa primæ prævaricationis iniquitate relinquere, & propter illam damnare statuisset, nulla amplius de quorumlibet reprobatione quæstio esset reliqua. Nam perspicuum esset, omnes ex illa prima quæ omnium fuit prævaricatione, velut vera causa fuisset reprobatos, ubi nulla alia causa fuit. Cum igitur Deus quoddam tantum ex illo genere, in illa primæ iniquitatis damnatione relinquere, altissimo iustissimoque iudicio suo constituerit, profecto sic se cum istis relictis gerit, ac si neminem inde liberare voluisset, & proinde ipsos ibi relictos ex illa primæ originalis iniquitatis culpa reprobavit. Nam quod Scholastici plerique putant, Deum post hominum lapsum habere adhuc voluntatem salvandi omnes omnino, nemine excepto, & ex illa voluntate omnibus etiam reprobis sufficientem non solum redemptionem sed etiam gratiam præparasse, ab Augustini doctrina prorsus dissentaneum est. Quod si vero loquamur de illa positiva reprobatio-

A ne quæ præviso vitæ sine & peccatorum omnium multitudine, supplicii æternis eos Deus cruciandos esse constituit, istius causa formaliter sunt peccata omnia cum quibus & in quorum reatu morituri sunt radicaliter, etiam originale peccatum. Nam ex illius supplicii concupiscentia, & cæcitate, ac desertione Dei (qua, ut Augustinus loquitur, *mittuntur libero arbitrio ac desiderijs suis, & traduntur in desideria cordis eorum*) quicquid peccatorum à reprobo perpetratum est accessu liberæ voluntatis, fluxit; quod alio in loco ex Augustino multis demonstraui, ut proinde tota illa suppliciorum concatenatio usque ad ultimam damnationem in ignem æternum, radicaliter & mediate in peccati originalis meritum referendū videatur. Immediatè tamen prima pœnarum istarum promeretur secundā, & ita deinceps, donec ultima tandem, velut præcedentium complementum, inferatur. Omissa igitur istius pœnæ ultimæ & completæ reprobationis causa, quam omnes Catholici peccata in quibus peccator moritur, sive actualia, sive originalia, sive utraque esse profitentur, de causa primæ istius jam memoratæ, paulo latius dicendū est. Nam eam S. Doctoris indubitata esse sententiā, iusto pene volumine ostendi potest, qua de re supra nonnihil diximus, cum de prædestinatione ex massa perditionis ageremus. Nunc paucis testimoniis contenti erimus. Sic ergo loquitur in quæst. 2. lib. 1. ad Simplicianū: *Quæ enim discurat opera Damiani ex eadem conspersione alium damnantis, alium iustificantis.* Conspersione vero istam seu massam per originale peccatum, damnationis esse factam, paulo ante docueram, & in eadem quæstione tradit, in illo loco: *Iacob dilexi, Esau autè odio habui* (quo tanquam typo hominum prædestinatio & reprobatio figuratur) non posse odium nisi propter iniquitatem peccati originalis intelligi. Non enim, inquit, *Deus odit Esau hominem, sed odit Deus Esau peccatorem.* In A dam enim, univèrsam genus humanum factū est una quadam massa peccati, supplicium debens divi na summe, iustitiæ quod sive exigatur sive doneatur, nulla est iniquitas. Et in Epistola ad Sixtum, cū citasset eundem de Iacob dilecto & Esau odio habito locum, docet hoc esse dictū: *ut intelligeretur hoc apertè postea per prophetam quod antequam illi nascerentur erat in DEI PRÆDESTINATIONE per gratiam.* Cum ergo sic de prædestinatione sermone esse docuisset, adiicit: *Quid enim diligebat in Iacob antequam fecisset aliquid boni, nisi gratiæ misericordiæ suæ donū? Quod videlicet eum prædestinando facere decernebat. Et quid oderat in Esau antequam fecisset aliquid mali, nisi originale peccatū? Propter quod eum velut odio dignū reprobabat, & in eadem Epistola inferius: *Ut eum ex eodem patre, eadem matre, uno concubitu, antequam aliquid egissent boni vel mali, alterū Deus diligit, odit alterū, intelligat Iacob, ex illa massa originalis iniquitatis, ubi frater suum, cum quo habuit communē causam, videt per iustitiam meruisse damnari, non nisi per gratiam se potuisse discerni.* Discretio autem ista*

Lib. de
corp. &
grā. c. 13 &
lib. de gest.
Pel. c. 3.
Rom. 8.

Lib. 1. q.
2. ad Simp.

Ibid.

Ibid.

Epist. 105.

Ibid.

S. Au.

S. Augustino, est ipsa predestinatio, seu electio, quam in eodem loco nominat. Et in Enchiridion ad Laurentium, hoc ipsum multis agit: *Tunc non latebit quod nunc lateat, cum de duobus parvulis unus esset assumendus per Dei misericordiam, alius per iudicium relinquendus, cur ille potius quae iste fuerit assumptus, cum causa una esset ambobus. Assumptio autem & relictio ista in mente Dei, non est aliud, nisi predestinatio gratuita & reprobatio per iudicium, quo quis damnandus esse decernitur; hoc enim iudicium apud Augustinum significare solet. Unde aliquanto inferius: Ambo itaque, gemini natura filij iura nascebantur, nullis quidem operibus proprijs, sed originaliter ex Adam vinculo damnationis obstricti, sed qui dixit miserere cui miseris ero, & misericordiam praestabo, cui misericors fuero, Jacob dilexit per misericordiam gratiam, Esau autem odio habuit per iudicium debitum. Et in lib. 2. ad Bonifacium, idem exemplum ex professo tractat. Nam in illis duobus omnium electorum & reproborum typus, ex Augustini & Apostoli mente, constitutus est. Itaque generaliter ibidem dicit: Cum secundum propositum Dei (quod Augustino est ipsum predestinationis propositum) vocatur alius, alius non vocatur, vocato datur gratuitum bonum, cuius boni est vocatio ipsa principium, non vocato redditur malum (hoc ipso scilicet quo non vocatur) quia omnes rei sunt ex eo quod per unum hominem peccatum intravit in mundum. Et inferius paucis interjectis aequae generaliter: Vbi dicitur cuius vult miseretur & quem vult obliviscitur, qui facit aliud vult in honorem aliud in contumeliam, bonum quidem immerito & gratia datur, quia ex eadem massa est cui datur: malum vero merito & debitum redditur, quia in massa perditionis malum malo non male redditur. Et adhuc ibidem: Quis enim te discernit utique, ab ira vasis a massa perditionis qua per unum omnes misit in damnationem. Et mox de duobus parvulis: Redit ad vos frater ille geminus baptizatus non baptizatus, & tacite quaerit a vobis, unde fuerit a fraterna felicitate discretus, cur illa infelicitate puniatur, si nullum est gratia sine merito donum, nullum originale peccatum? Et in libro de correptione & gratia, dicit non solum eos qui non crediderunt aut nec audierunt Evangelium aut baptismum caruerunt, sed etiam iustos, qui non perseveraverunt. Non esse ab illa conspersione discretos, quia constat esse damnatum eundem omnibus ex uno in condemnationem. Item quales iustos non perseveraturos, non esse in numero predestinatorum filiorum Dei, quia, non sunt a massa illa perditionis praescientia Dei & predestinatione discreti. Et lib. de predest. Sancti. Cur autem omnibus datur fides, fidelem movere non debet qui credit ex uno omnes esse in condemnationem sine dubitatione iustissimam, ita ut in nullo Dei esset in ista reprehensio etiam si nullus inde liberaretur. Unde constat magnam esse gratiam quod plurimi liberantur, & quid sibi deberetur, in eis qui non liberantur, agnoscerent. Et libro de dono perseverantiae: Non itaque sumus ingrati quod secundum placitum voluntatis suae (quod est placitum gratiae predestinationis) in laudem gloriae gratia sua iam multos liberat misericors Deus de ista debita perditione, per Adam facta, ut si inde non liberaret, non esset iniustus. Ex uno quippe*

A omnes in condemnationem non iniuste iudicati sunt ira, sed iustam. Qui ergo liberatur, gratia diligat, qui non liberatur debet agnoscat. Et id quod iam superius praecedenti cap. ex eod. lib. allegavimus, ubi praemissa predestinatione liberandum subiicit: Caserit autem ubi nisi in massa perditionis iusto divino iudicio relinquantur? Vbi Tyrus relictus sunt & Sidorus, qui etiam credere poterunt, si intra illa Christi signa vidissent. Et de iisdem qui possent credere si talia signa viderent: Et tamen si Dei altiore iudicio ad perditionis massa non sunt gratiae predestinatione discreti, nec ipsa eis adhibentur vel dicta divina vel facta per qua possent credere. Et de Iudaeis quae vis essent ab originali culpa per circummissionis beneficium liberati, quia tamen praesciebantur esse perituri dicit summius: In eadem perditionis massa relictus sunt etiam Iudaei qui non poterunt credere nisi in contemptu suam magnis clarisque virtutibus. Ex quibus testimonij alioque spurcibus, quae produci non est opus, manifestissimum est, non aliam agnoscere S. Augustinum reprobationis causam, nisi massae perditae meritum, seu peccatum originale quo tota massa perit. Et hoc esse causam non tantum negativam reprobationis, seu non predestinationis, sed etiam positivam, qua videlicet tamquam indignus repellitur ab aeternae vitae seu regni caelestis beneficio, sive iste parvulus vel adultus fuerit, sive ad tempus iustificandus, sive in iniquitatibus tota vita mansurus. Nam ut aliquis ex perditionis massa liberetur, ita videlicet, ut non pereat, nec a regno Dei realiter adipiscendo, divina reprobationis decreto, exclusus esse censetur, ad tempus iustitiam accepisse non est satis, sed eam ad finem usque vitae retentam esse oportet. Hoc autem est unum ex praecipuis liberationis beneficij, quod Deus non omnibus iustificatis tribuit, sed iis dumtaxat, quos ab illa perditionis massa sic discernendos iudicavit, ut non cum ceteris pereuntibus perirent, sed re ipsa ab omnibus istius massa supplicij, quibus impellentibus iterum in peccatum ruunt, Dei gratia liberentur. Nam ista liberatio multos gradus habet, inspirationem, fidem, remissionem peccatorum, infusionem charitatis, & efficacis adiutorij quo recte operetur, perseverantiam qua in bonis operibus ad finem usque permaneat, omnis denique concupiscentiae & caecitatis abolitionem, quarum si vel unam pro beneplacito suo Deus donare nolit illi, cui nihil eorum debet, non solum in massam perditionis, sed etiam in statum perditionis, sine dubitatione relabatur.

C Quod igitur obijciunt quidam, adversus illam divini Augustini sententiam, ex Conc. Trid. & Catholica fide, per baptismum homines totius originalis culpe deletionem purgari, nihilque damnationis esse quod sunt in Christo Iesu, ac proinde non posse dici quod reprobi quibus istud peccatum dimissum fuerit, propter peccatum originale damnentur, nihil ista doctrina nocet. Nam quamvis verum sit, in multis culpa originalem, Christi baptismate deleri, culpamque semel deletam non iterum relabendo reviviscere, nec propter illam iam deletam, immediate posse

Euchirid. c. 5.

cap. 95.

lib. 2. ad Bonif. c. 7.

Ibid.

Ibid.

lib. de cor. rep. c. 7.

Ibid.

lib. de predest. Sancti. c. 3.

lib. de dono persever. c. 3.

Ibid. c. 14.

lib. de dono persever. c. 14.

Ibid.

cos

eos regno caelestis hereditatis excludi, simili tamen stabile verissimum; manet, propter illam culpam cui obnoxius homo jacuit, noluisse Deum ipsi totale beneficium liberationis decernere, & ad perditionem, sic ut eam re ipsa evadat, liberare hoc est, secundum Augustini phrasim, noluisse ipsam perditionis massam, gratie seu beneficiorum suorum praedestinatione discernere; & proinde voluisse eam finaliter in perditione relinquere. Accedit, quod ut ex reliquiis istius peccati, quas non abstergit Christi gratia, fiat, quemadmodum diximus, ut in statum perditionis iterum cadat, in eoque maneat & moriatur. Quod eo magis originali peccato, secundum Augustini doctrinam, imputari debet, quia concupiscentia, ex qua relapsus ille percussus nascitur, ex ipsius mente, sic est originale peccatum, ut quavis reatu transierit, nullum tamen maneat, & hac de causa, & quia ex peccato nata est, & ad peccatum provocat, peccatum etiam ab Apostolo nominatur.

de
n. 27.

Salvatur igitur, qui putat hoc esse ad perditionis massam discerni temporaliter, quod in tempore, peccati remissione iustificari, vel hoc esse, eterno Dei decreto ad perditionem discerni, quod ad peccati remissionem eligi aut praedestinari. Hoc enim non est nisi una, eaque exigua, quam vis praecipua discretionis utriuslibet pars; sed temporaliter ad massam discernere, est omnia discretionis temporalis beneficia largiendo, re ipsa ad perditionem per remissionem & iustificationem, tamque perseverantiam, liberare praedestinatione discernere, est per omnium beneficiorum collationem, vellemperiam totaliter ad perditionis massam liberare, sic videlicet, ut neque culpa maneat, qua

A damnatione sit dignus, neque nulla poena, per quam semel culpa extractus novum iterum reatum perditionis incurrat. Hoc enim significat Augustinus clarissime, quando dixit: *Quicumque ergo ab illa originali damnatione ista divinae gratiae largitate discreti sunt, in mente scilicet ac praedestinatione Dei, non est dubium quod praeparatur eis audiendum Evangelium, & cum audire credunt, & in fide qua per dilectionem operantur usque in finem perseverant. Et paulo superius, ostendens quo pacto ex defectu talis discretionis aeterna, videlicet totalis ad massam damnationis, beneficiorum temporaliter discernentium vel omnium vel quorundam sequatur denegatio, quibus fiat, ut in massa perditionis, aut maneat, aut in eam iterum cadat: *Ac per hoc, inquit, & qui Evangelium non audiunt & qui eo audito perseverantiam non acceperunt, & qui Evangelio audito venire ad Christum, hoc est, in eum credere noluerunt, & qui per etiam parvulum nec credere potuerunt sed ab originali noxa si libessent lavacro regenerationis absolvi, quo tamen non accepto mortui perierunt non sunt ab illa perditione discreti quam constat esse damnatam. Et hoc in omnibus originali culpa contingere, vel immediate, vel saltem mediate, declarat id quod subiicit: *Unusquisque enim ex uno in condemnationem, sive mediate, sive immediate. Nam ira contra peccatum istud concepta, iam ab aeterno factum est, ut multos eorum noluerit Deus ex integro liberandos ad perditionem discernere, & ex eadem etiam fit, ut si quos temporaliter inde per fidem, aut peccati istius remissionem aliqua ex parte discreverit, in eundem statum damnationis relabatur.***

lib. de cor.
27. c. 7.

CAPVT QVARTVM.

Causa reprobationis, secundum considerationem comparativam, est voluntas Dei.

Quod si vero comparative, de reprobationis causa, disquirendum est, cur ex duobus, quorum uterque originali culpa maculatus est, hic, non iste reproberetur a Deo, rei illius nulla omnino causa ex parte hominis a nobis dari potest, sed pendet a puro beneplacito Dei. Nam ex duobus, sive aequaliter, sive inaequaliter, reus, si quis utriusque, vel uni, vel neutri, vel magis vel minus reo dimittat liberaliter debitum, vel retineat, nemo iuste conqueri potest. Quisquis enim de illo quod sibi debetur, facit quod vult, quandoquidem gratis & liberaliter facit, debitum remittendo; iuste, repetendo. Quamvis igitur nemo nisi pro culpa previsa reproberetur a Deo, cur tamen ex multis eisdem culpe obnoxius, hic, non ille ad liberationem repellatur, questio est humano ingenio inferutabilis, & alteri saeculo reservata, ut in clara divinae veritatis ac sapientiae luce videatur. Hic sufficit, ut hoc iuste a Deo fieri, & pro eius beneplacito fieri, sine vacillatione credamus. Nam hoc Apostolus Paulus perspicue tradit, quando disputans, cur Iudaei repudiatis ad tempus, gentilibus Evangelium lux oborta sit, ad inferutabilem divini consilii altitudinem fugit: *O altitudo divitiarum sapientiae & scientiae Dei quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & investigabiles viae eius. Quis enim cognovit*

1023

A sensum domini &c. Causa item cur ex duobus, Jacob & Esau, qui praedestinatorum ac reproborum typi gerunt, majori minori serviturus esse praedicatur, antequam quisquam eorum egisset aliquid boni aut mali, ad solam Dei voluntatem, velut ultimum cardine refert: *Quia non ex operibus sed ex vocante dicitur esse, quia maior serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexit, Esau autem odio habuit. Et ostendens in eo irreprehensibile esse Dei discernentis equitatem: *Quid ergo dicemus, inquit, numquid iniquitas apud Deum si videlicet, ut Augustinus notat, diligenter discernat, quos merita operum nulla discernunt. Respondet Apostolus: *Absterge Moysi eum dicit, miserere corvum miserere, & misericordiam praestabo corvum miserere. Ex quo discursu concludit: *Igitur non volentis neque currentis sed miserentis est Deus. Et post exemplum Pharaonis allatum: *Ergo cuius vult miseretur, & quem vult indurat.*****

Rom. 9.

Epist. 106.

B Apud Augustinum vero veritas ista in omnibus inculcatur locis, tum adversus alios, tum praecipue Pelagianos, qui eorum acceptionis personarum iudicabant Deo, si tam indifferenter, ut ipsis videbatur, discretionis istius inaequalitatem nullam in personis ipsis diversitas provocaret. Sed per eam admirantibus, cur id contingat, restituet, hoc esse inferutabile, quia erga unum servatur miseri-